

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора _____Марина ШУРУБА

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Структурного дошкільного підрозділу «Сонечко»

**Комунального закладу «Бобрицький ліцей» Бобрицької сільської
ради Черкаської області на 2023/2024 навчальний рік**

Зміст

Вступ.

Розділ 1. Проблема та завдання, над яким працюватиме дошкільний навчальний заклад у 2023-2024 н.р.

Розділ 2. Права та обов'язки здобувачів дошкільної освіти

Розділ 3. Умови забезпечення якості дошкільної освіти в ЗДО

1. Середовище ЗДО

Розділ 4. Портрет випускника

1. Показники компетентності

2. Наступність між дошкільною та початковою освітою

Розділ 5. Планування освітньої діяльності ЗДО у 2023-2024 навчальному році

1. Навчальне навантаження

2. Форма планування роботи з дітьми

3. Планування взаємодії з родинами вихованцями

Розділ 6. Особливості організації освітнього процесу

1. Профільне спрямування

2. Використання інноваційних методик та технологій

Розділ 7. Якість наданих освітніх послуг

Розділ 8. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми.

Вступ

Освітня діяльність у закладі дошкільної освіти у 2023/2024 навчальному році буде організована відповідно до:

Закон України:

- Про освіту
- Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану
- Про правовий режим воєнного стану (стаття 15 п. 44)
- Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану

Діяльність закладів дошкільної освіти в умовах воєнного стану регулюються низкою нормативних документів, зокрема, Законом України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану», листом ДСНС України від 14.06.2022 № 03-1870/162-2 «Про організацію укриття працівників та дітей у закладах освіти» та листами МОН:

- від 06.03.2022 № 1/3370-22 «Про оплату праці працівників закладів освіти під час призупинення навчання»;
- від 15.03.2022 № 1/3454-22 «Про перенесення атестації педагогічних працівників у 2022 році»;
- від 17.03.2022 №1/3475-22 «Про зарахування до закладів дошкільної освіти дітей із числа внутрішньо переміщених осіб»;
- від 29.03.2022 № 1/3737-22 «Про забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні»;
- від 02.04.2022 №1/3845-22 «Про рекомендації для працівників ЗДО на період дії воєнного стану в Україні»;
- від 15.06.2022 № 1/6435-22 «Щодо забезпечення освіти осіб з особливими освітніми потребами»;
- від 22.06.2022 №1/6894-22 «Про методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти в літній період»;

- від 22.06.2022 № 1/6887-22 «Щодо збереження мережі закладів дошкільної освіти та захисту прав їх працівників»;
- від 27.07.2022 № 1/8504-22 «Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2022/2023 навчальному році».

Розділ 1. Проблема та завдання, над яким працюватиме заклад дошкільної освіти у 2023-2024 н.р.

Заклад дошкільної освіти — навчальний заклад, що забезпечує реалізацію права дитини на здобуття дошкільної освіти, її фізичний, розумовий і духовний розвиток, соціальну адаптацію та готовність продовжувати освіту.

Дошкільний заклад здійснює освітню діяльність відповідно до Базового компонента дошкільної освіти, Статуту, колективному договору, річному плану роботи, освітньої програми закладу та стратегії розвитку закладу на 5 років.

Пріоритетний напрямок роботи ЗДО

«Створення освітнього середовище, яке мотивує, активізує, зберігає та розвиває»:

- збереження психологічного та фізичного здоров'я дітей дошкільного віку;
- безпека життєдіяльності дошкільників;
- популяризація дошкільної освіти для дітей.

Основні завдання які поставлені на 2023-2024 згідно річного плану:

1. Створення освітнього середовище, яке мотивує, активізує, зберігає та розвиває.
2. Продовжувати формувати соціально-громадянську компетентність дошкільників з метою зміцнення національної ідентичності дітей.
3. Психологічний супровід та підтримка учасників освітнього процесу в умовах воєнного та післявоєнного стану.

Шляхи реалізації завдань:

- Використання інноваційних технологій;
- Взаємодія з родинами вихованців;
- Особистісно-орієнтований підхід до кожного вихованця;
- Блочно-тематичне планування освітнього процесу;
- Забезпечення наступності дошкільної та початкової ланок освіти;
- Здійснення моніторингу якості надання освітніх послуг.

На літній період 2024 р.

Мета: оздоровлення дитячого організму та забезпечення позитивного емоційного стану дітей в літній період зусиллями працівників ЗДО і батьків вихованців

Завдання:

1. Створити необхідні умови для забезпечення оптимального рухового режиму, загартування та зміцнення здоров'я дітей влітку, використовуючи сучасні методи оздоровчо – розвивального напрямку та різноманітну дитячу діяльність.
2. Спрямувати роботу педагогічного колективу та родини на оздоровлення дитячого організму на природі шляхом комплексного загартування, музичних і фізкультурних розваг, дозвіль; задовольняти природню рухову активність дітей.
3. Продовжувати розвивати у дітей дошкільного віку пізнавальну активність за допомогою дидактичних та настільно-друкованих ігор на розвиток логічного мислення.

Шляхи реалізації завдань:

- оптимізації рухового режиму;
- розширення та поповнення розвивального середовища ЗДО відповідно до вимог безпеки;
- використання ігор з піском та водою;
- самостійна ігрова та художня діяльність дітей;
- просвіта батьків з питань оздоровлення і розвитку дітей;
- організація безпеки та дозвілля дітей в тимчасових укриттях.

Розділ 2. Права та обов'язки здобувачів дошкільної освіти

Освіта є основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту, запорукою розвитку суспільства, об'єднаного спільними цінностями і культурою, та держави.

Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу Українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору.

Здобувачі освіти мають право на:

- розвиток, навчання та виховання;
- індивідуальну освітню траєкторію, що реалізується, зокрема, через вільний вибір видів, форм і темпу здобуття освіти, методів і засобів навчання;
- якісні освітні послуги;
- справедливе та об'єктивне оцінювання результатів розвитку;
- відзначення успіхів у своїй діяльності;
- безпечні та нешкідливі умови перебування в закладі;
- повагу людської гідності;
- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти;
- участь у громадському самоврядуванні та управлінні закладом освіти.

Здобувачі освіти зобов'язані:

- виконувати вимоги освітньої програми, дотримуючись принципу академічної доброчесності, та досягти результатів розвитку, передбачених стандартом освіти - Базовим компонентом дошкільної освіти України;
- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;
- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;
- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку.

Держава надає батькам здобувачів освіти допомогу у виконанні ними своїх обов'язків, захищає права сім'ї.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування мають поважати право батьків виховувати своїх дітей відповідно до власних релігійних і філософських переконань, а суб'єкти освітньої діяльності мають враховувати відповідні переконання під час організації та реалізації освітнього процесу, що не повинно порушувати права, свободи та законні інтереси інших учасників освітнього процесу.

Інші права та обов'язки батьків здобувачів освіти можуть встановлюватися законодавством, установчими документами закладу освіти і договором про надання освітніх послуг (за наявності).

Особам з особливими освітніми потребами освіта надається нарівні з іншими особами, у тому числі шляхом створення належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного забезпечення та забезпечення розумного пристосування, що враховує індивідуальні потреби таких осіб, визначені в індивідуальній програмі розвитку.

Для навчання, професійної підготовки або перепідготовки осіб з особливими освітніми потребами застосовуються види та форми здобуття освіти, що враховують їхні потреби та індивідуальні можливості.

Органи державної влади, органи місцевого самоврядування та заклади освіти створюють умови для здобуття освіти особами з особливими освітніми потребами шляхом забезпечення розумного пристосування та універсального

дизайну.

Навчання та виховання осіб з особливими освітніми потребами, зокрема тими, що спричинені порушенням розвитку та інвалідністю, у закладах дошкільної, позашкільної та середньої освіти здійснюються за рахунок коштів освітніх субвенцій, державного та місцевих бюджетів, інших джерел, не заборонених законодавством, у тому числі з урахуванням потреб дитини, визначених в індивідуальній програмі розвитку.

Зарахування осіб з особливими освітніми потребами до спеціальних закладів освіти, переведення з одного типу закладу до іншого та відрахування таких осіб здійснюються у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки. Категорії осіб з особливими освітніми потребами визначаються актами Кабінету Міністрів України.

Залучення здобувачів дошкільної освіти під час освітнього процесу до виконання робіт чи до участі у заходах, не пов'язаних з реалізацією освітньої програми, забороняється, крім випадків, передбачених рішенням Кабінету Міністрів України.

*/Згідно з Законом **України** «Про освіту», що набрав чинності 28.09.2017 /*

Розділ 3. Умови забезпечення якості дошкільної освіти в ДНЗ

1 . Середовище ЗДО

Розвивальне середовище – це сукупність умов, які забезпечують різнобічний розвиток дітей; це система матеріальних об'єктів їхньої діяльності. Створення в дошкільному закладі повноцінного розвивального середовища та забезпечення відповідної позиції вихователя в організації діяльності дітей – провідний засіб реалізації завдань сучасного реформування освіти. Адже правильно організоване розвивальне середовище сприяє соціалізації дитини, впливає на всі аспекти її розвитку.

Однією з основних умов створення в дошкільних навчальних закладах розвивального довкілля для дітей дошкільного віку є опора на особистісно орієнтовану модель взаємодії між педагогом і дітьми. Це означає, що пріоритетною метою виховання є формування гармонійної та всебічно розвиненої особистості. Завдання педагога полягає у забезпеченні інтересів дитини у задоволенні її природних нахилів і потреб. Дорослий у своїй педагогічній діяльності керується положенням: «Не поруч, не над, а разом».

Розвивальне середовище – комплекс психолого-педагогічних, матеріально-технічних, санітарно-гігієнічних, естетичних умов, що забезпечують організацію життя дітей у дошкільному закладі. «В цілому розвивальне середовище можна представити у вигляді круга, в центрі якого розташоване «Я» (мій простір, середовище мого внутрішнього життя) і який поділено на сегменти – предметно-ігрове, природне та соціальне середовище», – зазначає О. Кононко.

Обов'язковою умовою забезпечення ефективного розвитку дитини є створення розвивального середовища в єдності всіх його складників, а саме: природного; предметно-ігрового; соціального; власного «Я» дитини, тобто організоване відповідно до програми розвитку дитини дошкільного віку.

Для створення оптимального розвивального простору підібрано різне обладнання (ігрове, навчальне, спортивне тощо), продумано його оптимальне розміщення та визначено кількість. Важливо пам'ятати, що розвивальний

простір створюють не для зручності педагога, а для того, щоб дитина могла вільно, відповідно до своїх смаків і настрою, обирати той чи інший осередок. Не треба піклуватися лише про кількісне наповнення групової кімнати ігровими атрибутами і при цьому забувати про те, що їх достатня кількість не завжди забезпечує повноцінний розвиток дітей.

В освітньому процесі ми використовуємо технічні засоби навчання, дидактичні, настільно-друковані ігри, різні види театрів, залучати дітей до малювання та поробок з паперу, природного матеріалу тощо.

Особливу увагу зосереджено на педагогічній діяльності тих груп, до яких зараховано дітей зі статусом внутрішньо переміщених осіб. Адже ці вихованці потребують окремого психолого-педагогічного супроводу у процесі адаптації до нових умов, тож педагогічним працівникам потрібно:

- спостерігати за такими дітьми;
- враховувати в освітній роботі інформацію щодо їхнього психічного стану
- впроваджувати види діяльності, які сприятимуть емоційній підтримці дітей та налагодженню комунікації з ними;
- використовувати індивідуальний підхід у роботі з вихованцями;
- залучати їх до колективної творчої діяльності.

Освітнє середовище має бути не лише безпечним, а й інформативним, цікавим, змістовним, стимулювати когнітивний, емоційно-ціннісний та діяльнісно-поведінковий розвиток дітей. Сучасний універсальний дизайн має бути орієнтованим на особистісний розвиток дитини задля реалізації її індивідуальної освітньої траєкторії та включати:

- зонування групового простору на гамірні та тихі зони, облаштування в ньому осередків за інтересами. У вікових групах має бути достатньо простору для організації різних видів діяльності та вільної гри;

- візуальне оформлення простору, пов'язане зі світлинами дітей, їхніми мистецькими роботами, матеріалами, що відповідають тематиці дня/тижня, індивідуальним інтересам тощо. Практичну значущість мають розробки педагогів щодо облаштування ««Стіни, що говорять», локації «Диво-рученьята», де представлені роботи дітей за темами: «Коло друзів», «Родина» тощо.

Розділ 4. Портрет випускника

1. Показники компетентності

Психофізіологічний розвиток:

- має зрілі мозкові структури та функції;
- характерною є відносна стабільність та рухливість нервової системи;
- проявляє достатню рухову активність;
- проявляє умілість рук, практичну вправність;
- здорова, не має хронічних хвороб;
- володіє основними гігієнічними навичками;
- знає свою статеву належність, усвідомлює її незмінність, розуміє, чим відрізняється від представників протилежної статі;
- володіє основами безпеки життєдіяльності;
- працездатна, втомлюється лише після чималого навантаження;
- користується як провідною правою/лівою рукою;
- не заїкається і не має інших невротичних проявів.

Соціальний розвиток:

- приймає соціальний статус школяра, усвідомлює його важливість;
- відкрита контактам, комунікабельна;
- прихильно, доброзичливо ставиться до рідних, знайомих, товаришів;
- уміє налагоджувати взаємодію, працювати в команді;
- узгоджує індивідуальні інтереси з груповими;

- реалізує основні моральні принципи, прагне дотримуватися в поведінці та діяльності соціальних норм і правил;
- намагається уникати конфліктів, мирно розв'язує спірні питання, може дійти згоди, домовитися;
- орієнтується у поведінці на вимогу дорослого та на совість як внутрішню етичну інстанцію;
- усвідомлює межі схвалюваної і соціально неприйнятної поведінки;
- володіє більш-менш адекватною самооцінкою;
- поважає себе та інших;
- має сформований абрис дитячого світогляду, елементарну систему ставлень.

Інтелектуальний розвиток:

- володіє елементарною системою знань про основні предмети і явища навколишнього світу та саму себе, а також деякими простими поняттями;
- уміє концентрувати увагу, виконує вимогу за інструкцією дорослого;
- диференційовано сприймає різноманітну інформацію (візуальну, аудіальну, тактильну);
- здійснює елементарні операції аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення, класифікації;
- усвідомлює основні зв'язки між явищами;
- має розвинене логічне запам'ятовування - добре запам'ятовує і відтворює;
- встановлює логічну послідовність подій;
- відтворює зразок на вимогу;
- робить припущення, висуває гіпотези, виявляє елементи креативності;
- розрізняє звуки мовлення, співвідносить їх з буквами, синтезує звуки у слова; знаходить потрібні слова для вираження думки, використовує складні речення;
- диференціює числа, додає і віднімає у межах 10, визначає найпростіші зміни цифрових рядів;

- розрізняє реальне і уявне, зовнішнє і внутрішнє;
- знайома з деякими основами початкових наукових знань.

Мотиваційний розвиток:

- хоче йти до школи;
- вирізняється високою допитливістю — розвинена пізнавальна мотивація;
- може поступитися «хочу» заради «необхідно», відмовитися від бажаного на користь соціально важливого;
- має сформовану мотивацію досягнення, прагне досягти успіху;
- свідомо й відповідально ставиться до майбутнього шкільного життя;
- зацікавлено ставиться до спілкування з новими дорослими та однолітками;
- у соціально прийнятний спосіб самореалізовується, самостверджується;
- має сформовану первинну систему матеріальних і духовних потреб.

Емоційний розвиток:

- переживає глибоко, виражає почуття широко, яскраво;
- сприйнятлива, диференціює емоційно-смісловий характер зовнішніх впливів, чутлива до нього;
- знає основні емоції, особливості їх вираження мімікою, жестами, діями, тональністю голосу;
- адекватно виражає свої ставлення, настрої, стан;
- утримується від імпульсивних реакцій, негативних емоцій;
- чутлива до значущих людей, виявляє чуйність, намагається бути суголосною стану та настрою інших;
- оптимістично ставиться до проблем і складностей, має сформоване почуття гумору;
- володіє елементарною емоційною культурою, самовиражається у соціально прийнятний спосіб.

Розвиток вольової сфери:

- свідомо приймає та утримує мету, діє цілеспрямовано;

- концентрує увагу на завданні, певний час не відволікається;
- мобілізує себе на виконання завдання;
- розраховує на власні сили, розмірковує і поводить себе самостійно;
- звертається по допомогу лише в разі об'єктивної необхідності;
- конструктивно розв'язує проблеми, долає труднощі;
- доводить розпочате до кінця;
- може відстояти власну точку зору;
- визнає свої помилки;
- дотримується своїх обіцянок.

2. Наступність між дошкільною та початковою освітою

Наступність між дошкільною та початковою освітою це забезпечення неперервності здобуття людиною освіти. Наступність в освіті необхідна для створення єдиного освітнього процесу, що логічно продовжується від дитячого садка до школи. Цей процес допомагає досягти цілісного розвитку особистості.

Під час навчання у дітей формуються базові компетентності – вміння, знання та навички, які необхідні для подальшого навчання та життя загалом.

Володіння українською та іншими мовами, математичні навички, знання в галузі природничих наук, техніки або культури – цьому дитина навчається в молодшій школі завдяки тим компетентностям, що сформувались у неї в дитячому садку.

У дошкільному віці діти починають розвивати, зокрема допитливість, ініціативність, відповідальність, креативність, навички комунікації. Початкова освіта базується на цих навичках і поглиблює їх.

Перехід між дитячим садком і школою має бути поступовим, оскільки діти мають пройти період адаптації. Адаптація дитини буде значно легшою, якщо у перші роки навчання в школі будуть продовжувати та підіймати на інший рівень ту діяльність, яка була в дитячому садку. Наступність в освіті означає

збереження основних видів діяльності дітей дошкільного віку в початковій школі, зокрема:

- спілкування;
- ігри;
- рухова активність;
- пізнавальна діяльність;
- засвоєння господарсько-побутових навичок;
- ліплення, малювання, аплікація, конструювання, слухання музики, спів, хореографія, театральна діяльність.

Педагоги дошкільної освіти мають бути ознайомлені з програмою початкової школи та вводити у свої заняття навчальні елементи, які підготують дітей до 1-го класу. Вчителі початкових класів також мають знати дошкільну навчальну програму, щоб використовувати її складові в адаптаційний період.

- Інструктивно-методичні рекомендації щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти.
- Лист щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти.
- Наказ "Про затвердження примірного положення про методичний кабінет закладу дошкільної освіти".
- Презентація "Дошкільник йде до школи: психологічний супровід".

Форми здійснення наступності ЗДО та ЗЗСО:

1. Робота з дітьми: екскурсії в ЗЗСО; відвідування шкільного музею, бібліотеки; знайомство та взаємодія дошкільнят з учителями та учнями початкової школи; участь у спільній освітній діяльності, ігрових програмах; виставки малюнків і виробів; зустрічі та бесіди з колишніми вихованцями дитячого садка (учні початкової та середньої школи); спільні свята (День знань, посвята в першокласники, випускний в дитячому саду тощо) і спортивні змагання дошкільнят та першокласників; участь у театралізованій діяльності; відвідування дошкільнятами адаптаційного курсу занять,

організованих при школі (заняття з психологом, вчителем, музичним керівником і іншими фахівцями ЗЗСО).

2. Взаємодія педагогів: спільні педагогічні ради (ЗДО І ЗЗСО); семінари, майстер-класи; круглі столи педагогів ЗДО та вчителів ЗЗСО; психологічні та комунікативні тренінги для вихователів та вчителів; проведення діагностики по визначенню готовності дітей до школи; взаємодія медичних працівників, психологів ДНЗ і школи; відкриті покази освітньої діяльності в ЗДО і відкритих уроків в школі; педагогічні та психологічні спостереження.

3. Співпраця з батьками: спільні батьківські збори з педагогами ЗДО та вчителями школи; круглі столи, дискусійні зустрічі, педагогічні «вітальні»; батьківські конференції; консультативні центри при ЗДО та ЗЗСО; зустрічі батьків з майбутніми учителями; дні відкритих дверей; творчі майстерні; анкетування, тестування батьків для вивчення самопочуття сім'ї напередодні шкільного життя дитини і в період адаптації до школи; освітньо-ігрові тренінги та практикуми для батьків дітей дошкільного віку, ділові ігри, практикуми; сімейні вечори, тематичні дозвілля; візуальні засоби спілкування (стендовий матеріал, виставки, скринька запитань і відповідей тощо);

Конкретними формами реалізації змісту цього аспекту є: проведення днів відкритих дверей в школі та дошкільному закладі; відвідування свят у школі (День знань, Свято буквара, останнього дзвоника); система відвідування вчителями старших груп, спостереження за діяльністю дітей на заняттях та поза ними; бесіди з дітьми та їх вихователем; створення "школи майбутнього першокласника"; організація спільних концертів, спортивних змагань; тощо.

Підсумком співпраці педагогічних колективів є спільна педагогічна рада вчителів та вихователів, де аналізуються результати підготовки до школи, помилки та упущення, прогнозується подальша співпраця школи та дошкільного закладу.

Щоб забезпечити реальну перспективність і наступність у роботі дошкільного закладу та школи важливо дотримуватись певних умов: співробітництво має бути довготривалим і нерозривним; робота - системною і плановою; завдання - комплексними та інтегрованими. А отже, має забезпечуватися наступність між Державними стандартами дошкільної і початкової освіти.

Розділ 5. Планування освітньої діяльності ЗДО у 2023-2024 навчальному році

1. Навчальне навантаження

При визначенні навчального навантаження в ЗДО було враховано Наказ МОН України «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності» від 20.04.2015 № 446. Згідно з цим нормативним документом було складено перелік форм роботи з дітьми, що не виходить за визначені ним межі навчального навантаження.

Набуття різних видів компетенцій дитиною дошкільного віку відбувається в різних видах діяльності: ігровій - провідній для дітей дошкільного віку; руховій; природничій; предметній; образотворчій, музичній, театральній, літературній; сенсорно-пізнавальній і математичній; мовленнєвій; соціокультурній та ін.

Для реалізації Базового компоненту дошкільної освіти в групах дошкільного віку використовується освітня програма, в нашому закладі це програма “ Дитина” Освітня програма для дітей від 2 до 7 років.

Зміст освітньої роботи з дітьми структурований за принципом інваріативності та варіативності. Він дає змогу відійти від традиційної системи знань, оскільки уможливлює інтеграцію різних видів діяльності. Реалізація програмних вимог забезпечить належні умови для зростання здорової, щасливої, самодостатньої, творчої особистості.

Види діяльності

Розподіл занять на тиждень в організованих видах діяльності укладається за змістовними освітніми лініями відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України 20.04.2015 №446 «Про затвердження гранично допустимого навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності». Кількість занять інваріантної складової повністю відповідає вимогам наказу. Види діяльності плануються за освітніми лініями: «Дитина в соціумі», «Гра дитини», «Дитина у природному довкіллі», «Дитина у світі мистецтва (музична, образотворча,

театральна тощо), «Дитина у сенсорно-пізнавальному просторі», «Мовлення дитини», «Здоров'я та фізичний розвиток». Реалізація програми передбачає врахування принципу інтеграції освітніх ліній у відповідності з віковими можливостями і особливостями вихованців.

Для реалізації діяльності використовуються:

- Парціальна програма «Україна – моя Батьківщина», програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку;
 - ознайомлення з історією рідного краю, життя і побутом народу України;
 - виховання любові до рідного краю (рідного дому, сім'ї, дитячого садка, міста);
 - виховання пошани та любові до культурного спадку свого народу та сучасного мистецтва;
 - Формування толерантного ставлення до представників інших народів, культур і традицій, до однолітків, батьків, сусідів;
 - культивування кращих рис української ментальності – працелюбності, свободи, справедливості, доброти, чесності, бережливого ставлення до природи.

Форми організації освітнього процесу

Набуття різних видів компетенцій дитиною дошкільного віку відбувається в різних видах діяльності (ігровій — провідній для дітей дошкільного віку; руховій; природничій; предметній; образотворчій, музичній, театральній, літературній; сенсорно-пізнавальній і математичній; мовленнєвій; соціокультурній та інших) і вимагає практичного засвоєння дитиною системи елементарних (доступних) знань про себе та довкілля, моральних цінностей, уміння доречно застосовувати набуту інформацію. Організоване навчання проводиться у формі інтегрованих занять, починаючи з 3-го року життя. Протягом дня рівномірно розподіляються всі види

активності за основними лініями розвитку залежно від бажань та інтересу дітей.

Тривалість спеціально організованих фронтальних занять становить:

- у молодшій групі – не більше 15 хвилин;
- у середній групі – 20 хвилин;
- у старшій групі – 25 хвилин.

Тривалість перерв між заняттями – не менше 10 хвилин.

Розподіл занять на тиждень в організованих видах діяльності укладається за змістовними освітніми лініями відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України 20.04.2015 №446 «Про затвердження гранично допустимого навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності». Кількість занять інваріантної складової повністю відповідає вимогам наказу.

В освітньому процесі використовуються такі форми організації діяльності дітей: інтегровані, комплексні, індивідуальні, індивідуально-групові, групові.

Для програмно-методичного забезпечення освітнього процесу використовуються навчальні видання, рекомендовані Міністерством освіти і науки України для використання в дошкільних навчальних закладах у 2020/2021 навчальному році розміщені на сайті Міністерства освіти і науки України (листі МОН від 22.07.2020 № 1/9-394 «Про переліки навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України для використання у закладах освіти у 2020/2021 навчальному році».).

Планування також включає наступні організовані форми освітньої роботи:

- *організована ігрова діяльність* – дидактичні, сюжетно-рольові, режисерські, рухливі, конструкторсько-будівельні, розвивальні, народні, театралізовані ігри, ігри-драматизації тощо;
- *організована навчально-пізнавальна діяльність* – спостереження, віртуальні подорожі, екскурсії у природу й соціум, квести, пізнавально-розвивальні бесіди, дидактичні ігри, елементарні

досліди й дитяче експериментування у повсякденному житті, індивідуальна робота;

- *організована трудова діяльність* – індивідуальні і групові трудові доручення, чергування, колективна праця, господарсько-побутова праця, самообслуговування, праця в природі, художня праця;

- *організована художньо-продуктивна діяльність* – образотворча, музична, літературна, театралізована діяльність, розваги, свята, індивідуальна робота;

- *організована комунікативно-мовленнєва діяльність* – спеціальні мовленнєві заняття, бесіди, розмови, створення і розв'язання певних освітніх ситуацій, спілкування, індивідуальна робота;

- *організована рухова діяльність* – заняття з фізичної культури, музики, різні форми організації дитячої праці, рухливі ігри, фізкультурні свята, розваги, ранкова, пальчикова гімнастика і гімнастика пробудження після денного сну, фізкультурні хвилинки, динамічні паузи тощо.

Самостійна діяльність дітей у закладі дошкільної освіти носить як індивідуальний, так і груповий (колективний) характер.

Форми організації самостійної діяльності: ігрова, пізнавальна, трудова, художня, рухова, комунікативна, мовленнєва тощо.

У освітньому процесі використовуються різні типи і види занять.

Типи занять:

- фронтальні заняття (вся група);
- групові заняття (до 15 дітей);
- індивідуально-групові заняття (до 8 дітей);
- індивідуальні заняття (1-4 дітей).

Види занять:

- комплексні заняття;
- тематичне заняття

- комбіноване заняття
- домінантне заняття
- сюжетно-динамічні заняття
- інтегровані заняття

При організації роботи ЗДО всі працівники керуються планом роботи закладу на 2023/2024 навчальний рік, який розглядається на педагогічній раді та схвалюється нею, затверджується директором закладу.

Форма планування освітньої діяльності - за освітніми лініями (Базовий компонент дошкільної освіти України).

Вихователь планує роботу з дітьми використовуючи 2 види планів: перспективний та календарний. Кожна група планує роботу з дітьми враховуючи їх вікові особливості та завдання програм.

Перспективний план розробляється на 2 тижні/ 1 місяць наперед. В ньому зазначається:

- тема блоку та теми тижнів;
- мета освітньої діяльності за темою блоку (на місяць);
- комплекси вправ ранкової гімнастики та гімнастики після денного сну;
- орієнтовний розподіл занять на тиждень;
- робота з батьками на місяць;
- потижневий розподіл форм та методів роботи з дітьми за освітніми лініями (при плануванні визначаються теми днів згідно з темою тижня);
- примітка для зазначення змін у плануванні тощо.

Перспективні плани ЗДО мають систему умовних позначок для зручності планування, які зазначені на зворотному боці плану.

Календарні плани складаються вихователем на свою зміну (І чи ІІ половину дня). У цих планах зазначаються:

- тема блоку/тижня/дня;
- дата;
- І чи ІІ половина дня;

- форми та методи роботи визначені перспективним планом роботи у поширеному вигляді в порядку проведення;
- освітня лінія (напрямок) на полях проти зазначених форми чи методу роботи.

У процесі організації освітньої діяльності в дистанційному форматі керівники ЗДО мають:

- організувати навчання та надавати методичну підтримку педагогічним працівникам щодо дистанційної роботи з дітьми;
- забезпечити педагогів необхідним обладнанням та доступом до інтернету;
- організувати психолого-педагогічну підтримку та супровід усіх учасників освітнього процесу. Педагогічний колектив має заздалегідь спланувати змістовий контент роботи, що відвертатиме увагу дітей від хвилювань, страхів та сприятиме зниженню тривожності;
- контролювати систематичність організації освітнього процесу з дітьми раннього та дошкільного віку.

Рекомендовано проводити дистанційне навчання у таких режимах:

- синхронному (у формі онлайн-заняття). Такі заняття, у разі згоди батьків, з дітьми молодшого та середнього дошкільного віку мають тривати не більше 10 хвилин, старшого дошкільного віку — 15 хвилин. Під час заняття слід обов'язково звертати увагу на налаштування веб-камери - вона має бути встановлена на рівні очей або трохи вище, щоб діти бачили очі педагога;
- асинхронному (запис відео заняття та передача його батькам для самостійного опрацювання дітьми). Під час зйомки варто прагнути до створення коротких і дидактично продуманих відеороликів, дозовано використовувати переходи та анімацію.

В умовах воєнного стану важливим напрямом роботи ЗДО є продовження здобуття дошкільної освіти дітьми з особливими освітніми потребами, максимальне збереження кадрового потенціалу педагогічних працівників, які забезпечують їхнє навчання, створення безпечного освітнього середовища та надання якісних психолого-педагогічних послуг.

Відповідно до порядку організації інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти директор закладу освіти утворює інклюзивну групу та організовує інклюзивне навчання на підставі:

- заяви одного з законних представників дитини з ООП;
- висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, наданого інклюзивно-ресурсним центром, який містить інформацію про рівень підтримки дитини *(якщо у висновку не має цих даних, інклюзивна група не створюється, а дитина зараховується у групу з урахуванням рекомендацій команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами (за участю фахівців ІРЦ))*.

Також під час дії воєнного стану для створення інклюзивної групи додатково подається довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи (за наявності).

Якщо висновок ІРЦ, який було видано до введення воєнного стану в Україні, втрачено, то законні представники дитини з ООП можуть:

- отримати копію висновку на порталі АС «ІРЦ» або у відповідному мобільному додатку;
- звернутися до ІРЦ за місцем тимчасового проживання дитини та отримати копію висновку або провести первинну (повторну) комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи.

У період воєнного стану гранична кількість дітей з ООП в інклюзивних групах не застосовується (тобто в інклюзивній групі може бути більше трьох дітей з ООП).

Аби дізнатися про алгоритм визначення категорій (типологій) освітніх труднощів у дітей з особливими освітніми потребами раннього й дошкільного віку та порядок забезпечення їх підтримки в закладі дошкільної освіти слід опрацювати лист МОН від 08.06.2022 № 4/1196-22, який містить:

- інструмент оцінки розвитку сфер дитини раннього віку (соціальної, емоційної, сенсорної, мовленнєвої, когнітивної та рухової (фізичної);
- перелік можливих особливостей розвитку дітей з особливими освітніми потребами та наявних освітніх труднощів у дітей дошкільного віку, які можуть бути їм притаманні;
- методичний інструментарій вимірювання ступеня їх прояву, визначення бар'єрів, особливих освітніх потреб і стратегії подальшої підтримки.

2. Планування взаємодії з родинами вихованців (додатки)

Протягом 2023-2024 н.р. в закладі діє перспективний план роботи з батьками, для батьків вихованців всіх вікових груп. План розглядається на педагогічній раді як додаток до річного плану та схвалюється до використання. Планом визначено форми роботи з батьками згідно з планом роботи ЗДО на 2023-2024 навчальний рік.

Щомісяця у перспективному плані роботи з дітьми вихователі зазначають форми взаємодії з родинами вихованців на вказаний місяць відповідно до складаного плану на рік у відповідній графі. Таким чином плануючи взаємодію з родинами вихованців вихователі здійснює її систематично та у повному обсязі.

Ключовою передумовою налагодження ефективного та дієвого освітнього процесу є партнерська взаємодія між батьками та педагогічним колективом. Аби організувати ефективну взаємодію всіх учасників освітнього процесу можна використовувати різноманітні онлайн сервіси та ресурси, зокрема:

- сайт закладу освіти. Для якісного функціонування слід постійно оновлювати й поповнювати інформаційне наповнення сайту, розмістити на ньому завдання і рекомендації для батьків щодо роботи з дітьми, створити віртуальну бібліотеку з добіркою освітніх ресурсів;
- оптимальні канали комунікації для здійснення кожного конкретного завдання, проведення індивідуальних консультації з фахівцями (відеоконференція, форум, чат, блог, електронна пошта, анкетування, соціальні мережі тощо);
- месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) для оперативного спілкування з батьками;
- електронні платформи Zoom, Google Meet, Google Classroom, тощо.

Розділ 6. Особливості організації освітнього процесу

1. Профільне спрямування (додатки)

Пріоритетний напрямок роботи ЗДО «Створення освітнього середовища, яке мотивує, активізує, зберігає та розвиває»:

Життя і здоров'я – найдорожче, що є у людини, тому підхід до них повинен бути найсерйознішим і ретельно вивченим.

Г. Малахов

Життя і здоров'я дітей — найважливіша цінність

Загальновідомо: дитинство — унікальний період у житті людини, адже саме в цей час формується її здоров'я, відбувається становлення особистості. Досвід дитинства багато в чому визначає доросле життя людини.

Дитина, її життя і здоров'я — найвища цінність держави. Тож захистити її від можливих небезпек і навчити безпечно взаємодіяти з довкіллям (предметним, природним та соціальним) — одне з провідних завдань, визначених у головному документі дошкільної освіти — Базовому компоненті.

Так, саме заклад дошкільної освіти:

- створює безпечні та нешкідливі умови розвитку, виховання та навчання дітей, режим роботи, умови для фізичного розвитку та зміцнення здоров'я відповідно до санітарно-гігієнічних вимог та забезпечує їх дотримання;
- формує у дітей гігієнічні навички та основи здорового способу життя, норми безпечної поведінки;
- сприяє збереженню та зміцненню здоров'я, розумовому, психічному й фізичному розвитку дітей.

Щоб забезпечити гармонійний розвиток людини, потрібно з дошкільного віку формувати у дітей усвідомлення цінності свого життя і здоров'я, бережного ставлення до власного здоров'я, вироблення стереотипів безпечної поведінки в довкіллі. Адже, проблема навчання дітей правил особистої безпеки потребує уваги з боку дорослих: педагогів і батьків. Слушні та вчасні поради дорослих повинні допомогти дитині зберегти своє життя, зміцнити

здоров'я, усвідомити, що грати можна не скрізь і що деякі заборони та правила – не примхи дорослих, а життєва необхідність.

Головна мета – формування в кожної дитини активної життєвої позиції щодо власного життя та власної безпеки, формування здорового способу життя, накопичення ними знань та навичок безпечної поведінки вдома, на вулиці, у дошкільному навчальному закладі, в природі тощо.

Основні напрямки роботи педагогічного колективу з формування знань дітей з безпеки життєдіяльності:

(взаємодія з довкіллям: предметним, природним та соціальним)

- створення належних умов для безпечної життєдіяльності;
- формування елементарної життєвої компетенції з питань безпеки;
- виховання основ безпечної поведінки у дітей;
- культура безпеки дорослих, відповідальне ставлення до життя та здоров'я малят.

Максимального ефекту можна досягти лише тоді, якщо в діяльності педагогічного та батьківського колективів буде відпрацьовано єдину стратегічну лінію спрямовану на формування у дітей знань правил безпеки життєдіяльності. Реалізація всіх завдань з даної проблеми у ЗДО можлива лише через комплексну, цілеспрямовану роботу шляхом організації та проведення різних форм роботи з дітьми (з врахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей), які сприятимуть усвідомленню цінності власного життя, бережному ставленню до здоров'я, виробленню стереотипів безпечної поведінки в довкіллі.

Етапи освітньої роботи з формування в дошкільнят навичок безпечної поведінки:

- **Підготовчий етап.** Полягає в отриманні та частковому узагальненні вражень про небезпеку, що може чатувати на дітей у довкіллі. Доречні такі форми і методи роботи, як екскурсія, цільова прогулянка, спостереження,

читання художніх творів, розглядання ілюстрацій, перегляд відеофільмів, мультфільмів тощо.

- **Основний етап.** Робота з формування певної системи уявлень та вироблення навичок безпечної поведінки. На цьому етапі доцільно застосовувати різні види ігор з елементами безпеки життєдіяльності, бесіди, складання описових та творчих розповідей дітьми, розучування комплексів загальнорозвивальних вправ, віршів, виконання трудових доручень тощо.
- **Практичний етап.** На цьому етапі діти мають застосовувати набуті знання та вміння на практиці. Доречним буде використання таких форм і методів роботи, як розв'язання проблемних ситуацій, творчих завдань, пошуково-дослідницька діяльність, проведення свят, розваг, змагань, конкурсів тощо.

Форми роботи з дітьми з безпеки життєдіяльності

- Спостереження
- Бесіди пізнавального та узагальнюючого змісту
- Заняття
- Різні види ігор
- Екскурсії
- Спортивні свята та тематичні розваги
- Запис радіопередач
- Виставки (продуктивна діяльність)

Вся педагогічна робота з вихованцями закладу щодо підвищення рівня знань правил безпеки життєдіяльності та ефективного формування у них навичок безпечної поведінки здійснюється з урахуванням **основних загально – дидактичних принципів:**

- **Гуманізації**, що вимагає врахування можливостей, особливостей та потреб дитини ;
- **науковості й доступності**, який полягає в засвоєнні дитиною реальних знань, які правильно відображають дійсність і не суперечать науковому

розумінню понять, явищ; у навчанні дітей треба йти від простого до складного ,від невідомого до відомого ;

- **позитивної мотивації навчання**,що полягає в створенні позитивного емоційного клімату, гуманних стосунків педагога і дітей в процесі навчання, атмосфери ділового співробітництва;
- **наочності навчання**, що виражає «золоте правило» дидактики сформульоване Я.А.Коменським: якщо можливо, то одночасно залучати декілька відчуттів дитини;
- **систематичності і послідовності**, що забезпечується раціональним планування ,визначенням кількості пізнавального матеріалу різного змісту і встановлення логічної послідовності у поданні його дітям;
- **індивідуального підходу**, з врахуванням індивідуальних і вікових особливостей кожної дитини та **диференціації** завдань у процесі навчальної діяльності з врахуванням рівня розвитку дитини;
- **практичної цілеспрямованості та важливих спеціальних принципів:**
 - забезпечення гігієни і нормальної роботи всіх органів та психофізіологічних процесів організму дітей;
 - забезпечення взаємозв'язку і взаємозалежності життєдіяльності дитини з довкіллям (предметним, природним, соціальним) і безпосереднім середовищем, у якому вона перебуває, та соціальною ситуацією розвитку як єдиною і неповторною для дошкільного дитинства системою взаємин між дитиною та середовищем;
 - раціональна організація життя та діяльності дітей у дошкільному навчальному закладі;
 - захист здоров'я, життєдіяльності дитини як у дошкільному навчальному закладі, так і в сім'ї;
 - своєчасне усунення негативних впливів на життєдіяльність дитини та їх наслідків; надання своєчасної допомоги;
 - забезпечення взаємозв'язку дошкільного навчального закладу, сім'ї та громадськості у формуванні безпечної поведінки дітей.

В організації освітньо-виховної роботи з дітьми з питань безпеки життєдіяльності педагогам варто керуватися **наступними чинниками:**

- робота не повинна обмежуватися лише засвоєнням дітьми норм та правил з безпеки життєдіяльності – дітей необхідно навчати обачності;
- формувати навички орієнтування і швидкої реакції в екстремальних ситуаціях ;
- дотримання єдиної стратегічної лінії у діяльності педагогічного, дитячого та батьківського колективів.

Завданням педагогічного колективу дошкільного навчального закладу є:

- систематична цілеспрямована освітня робота з дошкільниками з вироблення в їх свідомості стереотипів поведінки в життєвому середовищі, навичок користування предметами та речами, поведінки в різних екстремальних ситуаціях тощо;
- поліпшення якості освітньо-виховної роботи з питань безпеки та захисту здоров'я дітей від негативних впливів довкілля;
- вдосконалення теоретичних знань і практичних навичок педагогів та батьків;
- пропагування здорового способу життя серед педагогів, дітей та їх родин.

З метою удосконалення теоретичних знань та практичних навичок педагогів та батьків з формування у дітей ціннісного ставлення до власного здоров'я та життя та з метою поліпшення якості освітньо-виховної роботи з питань особистої безпеки та захисту життя дітей дошкільного віку в ДНЗ щорічно проводиться Місячник «Зелений вогник» «Місячник знань дітьми правил безпеки життєдіяльності» та «Тиждень безпеки дитини» як форми систематизації знань дітей про безпечне довкілля.

Висновок: Вся освітня робота в ЗДО з дітьми дошкільного віку з безпеки життєдіяльності відповідно вимог Базового компонента дошкільної освіти повинна забезпечувати їх життєву компетенцію, зокрема вміти застосовувати здобуті знання, вміння і навички щодо збереження здоров'я в

повсякденній діяльності, не зашкоджуючи як власному, так і здоров'ю інших людей та дотримуватися правил безпеки життєдіяльності.

Підсумовуючи, можна відмітити : завдяки правильно організованій роботі діти здобувають необхідні їм знання та вміння з безпеки життєдіяльності, що стає першим кроком до усвідомлення власного життя.

Таким чином, за систематичної, планової, поетапної, методично грамотної роботи педагогів у тісній співпраці з батьками дошкільнята зростають готовими до безпечного розв'язання життєвих ситуацій у соціальному, предметному та природному довкіллі

Розділ 7. Якість наданих освітніх послуг (додатки)

Якісна освіта – це освіта, спрямована на формування нової життєво компетентної особистості, це освіта, яка враховує сутнісні індивідуальні характеристики кожної дитини, розкриває та розвиває її задатки й обдарування і на цій основі забезпечує максимальну реалізацію її потенціалу; це освіта, здатна до безперервної модернізації та інновацій, потенційно спроможна давати адекватні відповіді на виклики цивілізації; це освіта, яка забезпечує відповідність освітнього процесу та змісту освіти прийнятим Державним стандартам.

Головне завдання ЗДО – забезпечити юне покоління якісною освітою, тобто виплекати активну, самодостатню, інноваційну особистість, здатну вчитися впродовж життя, орієнтуватися у новому швидкозмінному світі і бути конкурентоспроможною в ньому.

У 2023-2024 навчальному році у закладі буде здійснюватись моніторинг (психологом закладу чи вихователем) життєвої компетентності дітей дошкільного віку за різними формами дослідження:

- діагностика рівня розвитку пам'яті дітей 3-4 х років (довільної і мимовільної) (автор А.О.Рєан)

- протокол проведення індивідуального діагностичного обстеження дитини
- Діагностика підготовки дітей до школи

Розділ 8. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми.

Програми	Автор	Ким, коли затверджені
Комплексні		
Дитина. Освітня програма для дітей від 2 до 7 років.	Кер. Проекту Огневюк В.О., Наук. Ред. Беленька Г.В., Половіна О.А., Авт. Кол. Богінч О.Л., Коваленко О.В., Машовець М.А. та інші..	Університет ім. Бориса Грінченка Лист МОН від 09.11.2015 № 1/11-16163
Парціальні освітні програми		
«Україна - моя	Каплуновська	Комісією з дошкільної

Батьківщина» програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку	О.М.	педагогіки та психології Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (лист ПТЗО від 25.03.2016 №2.1/12-Г-85)
Варіантна складова (по гурткам)		
Програма хореографічної діяльності дітей від 3 до 7 років «Дитяча хореографія» (по змозі)	Шевчук А.С.	Комісією з дошкільної педагогіки та психології науково-методичною радою з питань освіти Міністерства освіти і науки України лист від 05.05.2015 №141 12-Г-255

ПОГОДЖЕНО
педагогічною радою
протокол №1 від «31 »серпня 2023р.